

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Právo na svobodný přístup k informacím v teorii a praxi
České republiky**

Adéla Bezděková

2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Adéla Bezděková

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Právo na svobodný přístup k informacím v teorii a praxi České republiky

Název anglicky

The right of free access to information in theory and practice of Czech Republic

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je přiblížit úpravu českého právního řádu v oblasti svobodného přístupu k informacím a zjistit, jak je poskytování dožadovaných informací prováděno ze strany předem vytipovaných úřadů. Samotným výstupem pak bude komparace poskytování informací jednotlivými subjekty a obecné zjištění, zda příslušné správní úřady podávají informace v souladu s platnými a účinnými právními předpisy a v případě zjištění nedostatků navrhnout řešení k jejich odstranění.

Metodika

Shromáždění a studium odborné literatury, právních předpisů a dalších podkladových materiálů týkajících se zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Následná analýza informací plynoucí ze studia podkladů a vypracování teoretické části práce a její zhodnocení. Konzultace s vedoucí práce. Na základě teoretických poznatků zvolení vhodné metody pro vypracování praktické části. Sběr dat u vybraných subjektů pro praktickou část bakalářské práce. Analýza získaných dat, jejich vyhodnocení a následné porovnání s teoretickými poznatky. V případě zjištěných nedostatků, zejména v oblasti komunikace ze strany jednotlivých státních úřadů bude navrženo vhodné řešení k jejich odstranění.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Zákon o svobodném přístupu k informacím, informace, svobodný přístup k informacím, veřejná správa, žádost o informace, povinný subjekt, dotaz.

Doporučené zdroje informací

KOLMAN, Petr. Právo na informace. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5135-5.

KUŽÍLEK, Oldřich a Michael ŽANTOVSKÝ. Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky. Praha: Linde, 2002. ISBN 80-7201-318-1.

LUKÁŠ, Martin. Městský informační management. Praha: Grada, 2000. Města a obce. ISBN 80-7169-554-8.

SKALSKÝ, Martin, Vendula ZAHUMENSKÁ a Lukáš MATĚJKA. Kdo se ptá, ten se dozví – právo na informace v praxi: (včetně důležitých rozhodnutí soudů a stanovisek ombudsmana). Praha: Arnika – Centrum pro podporu občanů, 2016. Příručky aktivního občana. ISBN 978-80-87651-20-9.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Daniela Světlíková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 20. 8. 2019

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 10. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 02. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Právo na svobodný přístup k informacím v teorii a praxi České republiky“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce JUDr. Daniele Světlíkové za vstřícnost a odborné a užitečné rady při psaní této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat svým blízkým a rodině za obrovskou podporu a trpělivost.

Právo na svobodný přístup k informacím v teorii a praxi České republiky

Abstrakt

Tématem této bakalářské práce je právo na svobodný přístup k informacím v teorii a praxi České republiky. Práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se zaměřuje na analýzu platné právní úpravy a jako hlavní zdroj posloužila především literatura týkající se zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, Listina základních práv a svobod a odborná literatura. Část je rozdělena do 14 kapitol, které mají za úkol podrobně přiblížit problematiku již zmíněného zákona. Teoretická východiska práce vymezují například historické a ústavněprávní zakotvení, základní pojmy, jakým způsobem lze podat žádost, jakým způsobem se žádost následně vyřizuje, jaké jsou lhůty ze strany povinných subjektů a jak lze proti rozhodnutí podat odvolání nebo stížnost.

V rámci praktické části byly předem vytipovaným státním institucím zaslány žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Následně proběhl sběr informací z odpovědí na rozeslané žádosti a poté porovnání rychlosti a způsobu jejich vyřízení s teoretickými poznatky. Cílem praktické části bylo zjistit, zda příslušné povinné subjekty jednají v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V závěru práce je navrženo několik variant k eliminaci zjištěných nedostatků v komunikaci zvolených institucí veřejné správy s žadateli o informace.

Klíčová slova: zákon o svobodném přístupu k informacím, informace, veřejná správa, žádost o informace, povinný subjekt, dotaz, žadatel, státní instituce

The right to free access to information in the theory and practice of the Czech Republic

Abstract

The topic of this bachelor thesis is the right to free access to information in the theory and practice of the Czech Republic. The paper is divided into two parts, namely the theoretical and practical part.

The theoretical part focuses on the analysis of the legislation in force and the literature on Law No. 106/1999 Coll., on free access to information. Charter of Fundamental Rights and Freedoms and expert literature. The section is divided into 14 chapters, which are intended to detail the issue of the aforementioned law. The theoretical basis of the work is defined, for example, by historical and constitutional provisions, basic concepts of how an application can be submitted, how the application is subsequently dealt with, what deadlines are set by the obliged entities and how an appeal or complaint can be lodged against the decision.

In practical terms, requests for information had been sent to pre-identified state institutions in accordance with Law No. 106/1999 Coll., on free access to information. Thereafter, information was collected from the responses to the requests, followed by a comparison of speed and handling with theoretical knowledge. The practical part aims to establish whether the relevant obliged entities are acting in accordance with Law No. 106/1999 Coll., on free access to information.

Finally, the paper proposes several options to eliminate the identified deficiencies in the communication of elected state institutions with applicants for informations.

Keywords: the right to free access to information, information, public administration, request for information, obliged entity, query, applicant, state institution

Obsah

1. Úvod.....	12
2. Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce.....	14
2.2 Metodika.....	14
3. Přehled a rozbor platné právní úpravy	16
3.1 Pojem informace	16
3.1.1 Definice pojmu informace	16
3.1.2 Vlastnosti informace.....	17
3.2 Historický vývoj práva na informace	17
3.2.1 Historie vývoje práva na informace v rámci ČR	19
3.3 Právo na informace v právním řádu ČR.....	20
3.4 Ústavněprávní zakotvení	20
3.5 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	22
3.5.1 Obecná charakteristika zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	22
3.5.2 Účel zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.....	23
3.5.3 Základní pojmy	24
3.6 Poskytování informací.....	25
3.6.1 Žádost	25
3.6.2 Zveřejnění	26
3.6.2.1 Povinně zveřejňované informace	27
3.6.2.2 Dobrovolně zveřejňované informace	28
3.7 Omezení práva na informace	29
3.8 Podání žádosti	30
3.9 Vyřízení žádosti	31
3.10 Odmítnutí žádosti	32
3.11 Lhůty.....	33
3.12 Odvolání	34
3.12.1 Stížnosti	35
3.13 Hrazení nákladů	37
3.14 Výroční zpráva	37
4. Vlastní práce	39
4.1 Vyřízení žádosti	40
4.1.1 Počet dnů vyřízení.....	40

4.1.2 Způsob vyřízení žádosti.....	43
4.1.3 Odpovědi na otázky č. 1-8.....	43
4.1.4 Odpovědi na otázku č. 9	44
4.1.4.1 Odpověď za poplatek	45
5. Zhodnocení výsledků	47
5.1 Návrh řešení.....	49
6. Závěr	51
7. Seznam použitých zdrojů.....	53
7.1 Knižní zdroje.....	53
7.2 Právní předpisy	54
7.3 Ostatní zdroje	54
8. Přílohy	55

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Způsoby poskytování informací.....	28
---	----

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Číselné zastoupení počtu dnů vyřízení.....	41
Tabulka č. 2 - Číselné vyjádření odpovědí na otázky č. 1-8.....	43
Tabulka č. 3 - Číselné vyjádření odpovědí na otázku č. 9.....	44

Seznam grafů

Graf č. 1 - Procentuální i číselné vyjádření reakcí dotazovaných státních institucí	41
Graf č. 2 - Počet dnů vyřízení žádosti	42
Graf č. 3 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázky č. 1-8	44
Graf č. 4 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 9	45

Seznam použitých zkratek a značek

§ - paragraf

č. - číslo

mj. - mimo jiné

např. - například

tzv. - takzvaný

tj. - to je

% - procento

ČR - Česká republika

USA - Spojené státy americké

ČSSR - Československá socialistická republika

NATO - Severoatlantická aliance

EU - Evropská unie

MF - Ministerstvo financí

MZV - Ministerstvo zahraničních věcí

MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MK - Ministerstvo kultury

MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí

MZČR - Ministerstvo zdravotnictví

MS - Ministerstvo spravedlnosti

MV - Ministerstvo vnitra

MPO - Ministerstvo průmyslu a obchodu

MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj

MZ - Ministerstvo zemědělství

MO - Ministerstvo obrany

MŽP - Ministerstvo životního prostředí

MD - Ministerstvo dopravy

ČIŽP - Česká inspekce životního prostředí

FAÚ - Finanční analytický úřad

ÚVČR - Úřad vlády ČR

ÚOOÚ - Úřad pro ochranu osobních údajů

SFŽP - Státní fond životního prostředí ČR

1. Úvod

Mezi znaky moderních demokratických států se mimo jiné řadí možnost uplatňovat právo na informace, které v České republice zakotvilo až po pádu komunistického režimu. Do té doby se ve veřejné správě neposkytovaly téměř žádné informace, kromě těch, o kterých to stanovila právní norma. V 90. letech minulého století přešla veřejná správa na princip publicity, díky kterému se poskytují všechny informace vyjma těch, které jsou právem omezeny.

Přesto, že právo na informace je zakotveno již v 17. článku Listiny základních práv a svobod, která byla vyhlášena usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím byl schválen až v roce 1999.

V současné době jsou informace vzhledem ke všeobecné rozšířenosti veškerých informačních technologií naprostou samozřejmostí. V dnešních podmínkách jsou pro nás lehce dostupné informace prakticky z celého světa. Jak praví moje oblíbená definice: „informace snižují nevědomost a díky nim lze vnímat vlastnosti a uspořádání kolem nás“. Přesto jsou oblasti, kde je dostupnost informací nějakým způsobem a z různých důvodů omezena či jsou informace přímo utajeny a nelze se s nimi běžným způsobem seznámit. Takovou oblastí je například státní správa.

Rozhodla jsem se tedy touto problematikou zabývat blíže a přinést ucelený pohled na využívání práva na svobodný přístup k informacím v rámci právního řádu České republiky.

Na toto téma jsem před lety narazila vlastně náhodou v souvislosti s dnes již mediálně známým případem z roku 2018, kdy paní Kristýna Bašná, MSc., Ph.D. požadovala v rámci projektu Platy top úředníků informace (na podporu transparentního státu) od vybraných veřejných úřadů a institucí se slovy: „Občané mají právo znát výše platů nejvyšších státních úředníků“. Mimo jiné se tato kauza proslavila především kvůli neposkytnutí těchto informací přímo ze strany Kanceláře prezidenta republiky. Díky sledování vývoje této kauzy, která se dostala až před Nejvyšší správní soud jsem se rozhodla seznámit blíže se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“ či „zákon č. 106/1999 Sb.“ či „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

V rámci motivace a hlubšího seznámení se s tématem jsem absolvovala odborný seminář vedený lektorem Ing. Mgr. Oldřichem Kužílkem s názvem „Infozákon po významné novelizaci a jeho další připravované velké změny od ledna 2020“.

V teoretické části mé bakalářské práce se zaměřím na vymezení pojmu „právo na informace“, jeho historické zhodnocení a ústavní zakotvení. Hlavní část teoretické části je věnována aktuálnímu znění zákona o svobodném přístupu k informacím. V praktické části se pokusím na vybraném vzorku státních úřadů a institucí relativně jednoduchým šetřením zjistit, jak je v praxi nakládáno s dodržováním práva na informace a principu transparentnosti. Konkrétně se zaměřím na ochotu, vstřícnost a spolehlivost státních úředníků odpovědět na otázky žadatele v zákonem stanovené lhůtě.

Téma mé bakalářské práce považuji bezpochyby za společensky velmi důležité. Dá se předpokládat, že jako studentka ekonomického oboru mohu v budoucnu komunikovat s veřejnou správou nebo se dokonce stát její součástí a poznatky z této práce hojně využít.

Tato bakalářská práce mimo jiné může posloužit jako návod k podání žádosti o informace a jejímu následnému vyřizování.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce je přiblížit úpravu českého právního řádu v oblasti svobodného přístupu k informacím a zjistit, jak je poskytování požadovaných informací prováděno ze strany předem vytipovaných úřadů. Samotným výstupem pak bude komparace poskytování informací jednotlivými subjekty a obecné zjištění, zda příslušné správní úřady podávají informace v souladu s platnými a účinnými právními předpisy a v případě zjištění nedostatků navrhnout řešení k jejich odstranění.

2.2 Metodika

V rámci zpracování bakalářské práce bude shromážděna a prostudována odborná literatura, právní předpisy a další podkladové materiály týkající se zákona o svobodném přístupu k informacím.

Teoretická část bakalářské práce bude zaměřena na analýzu informací plynoucích ze studia podkladů. Bude se zabývat platnou právní úpravu a analýzou zákona o svobodném přístupu k informacím, který v České republice vstoupil v účinnost v roce 2000. Stručně se bude věnovat ústavněprávnímu a historickému zakotvení a podrobně vymezí základní pojmy, způsob podání žádosti, její následné vyřízení, lhůty a možnost podání odvolání nebo stížnosti.

Praktická část bude zaměřena na postup při vyřizování žádostí v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím ze stran ministerstev a vybraných úřadů. Vybraným státním institucím bude zaslána žádost o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Následně bude vyhodnoceno, jakým způsobem na žádost jednotlivé instituce odpoví a zda jednají v souladu se zákonem. Bude sledována ochota, vstřícnost a spolehlivost státních úředníků odpovědět na otázky hodnotně v zákonem stanovené lhůtě.

Bude vytvořena elektronická žádost sestávající z celkem 9 otázek, která bude zaslána 19 různým povinným subjektům. V rámci šetření budou oslovena všechna ministerstva České republiky a 5 náhodně vybraných státních úřadů (Česká inspekce životního prostředí, Finanční analytický úřad, Úřad vlády ČR, Úřad pro ochranu osobních údajů a Státní fond životního prostředí ČR). Žádost bude zaslána elektronicky prostřednictvím elektronických podatelů všech oslovených povinných subjektů. Odpovědi na převážnou část otázek (otázky č. 1-8) by měly být dle ustanovení zákona součástí výroční zprávy za rok 2020, jedna otázka se bude týkat překročení zákonem stanovené lhůty na vyřízení žádosti o informace v letech 2015-2020. Náročnost kladených otázek dle předpokladů nebude vysoká.

Šetření bude zaměřeno především na komunikaci, způsob, kvalitu a délku vyřízení žádosti, tedy zda povinné subjekty odpoví v zákonem stanovené lhůtě, zda odpoví konkrétně a jasně, nebo stylem „nevím neznám“ a zda budou chtít informaci zpoplatnit. Konkrétní statistické údaje obsažené v odpovědích jednotlivých subjektů nebudou nijak vyhodnoceny.

Na základě vyřízení žádosti ze strany jednotlivých státních institucí budou získaná data následně zhodnocena a zanalyzována v programu Excel. Šetření bude rozčleněno do 3 horizontů: 1. počty dnů k vyřízení žádosti; 2. kvalita zpracování konkrétních odpovědí, kde se bude pohlížet zvlášť na otázky č. 1-8 a zvlášť na otázku č. 9; 3. hrazení nákladů za poskytnuté informace. Jednotlivé informace budou sjednoceny, zpracovány do tabulek a grafů a následně číselně i procentuálně vyjádřeny a vyhodnoceny.

Na závěr bude dle získaných poznatků provedeno shrnutí, které bude pojednávat o tom, jakým způsobem státní instituce odpověděly, a v případě zjištěných nedostatků v oblasti komunikace ze strany jednotlivých státních institucí nebo v oblasti nedodržování zákona bude navrženo vhodné řešení k jejich odstranění.

3. Přehled a rozbor platné právní úpravy

3.1 Pojem informace

Vyhledávání a přijímání nových údajů je bezpochyby věc člověku přirozená. Lidé si denně mezi sebou vyměňují nespočet sdělení, které nazýváme informacemi. V podstatě jsme jimi obklopeni a jsou všude kolem nás. Díky znalostem, které získáváme prostřednictvím informací, je naše mysl i pohled na svět bohatší. Abychom ale na svět pohlíželi ze správné perspektivy, je nutné informace čerpat aktuální, srozumitelné a z dobře ověřitelných zdrojů.

3.1.1 Definice pojmu informace

Nalézt jednoznačnou definici pojmu informace je složitější, než by se na první pohled mohlo zdát. Informace disponuje interdisciplinární povahou, protože s užíváním tohoto pojmu se setkáme v řadě oborů, přičemž každý přistupuje k jeho definici různě. Jiný význam má informace pro filozofii, jiný pro matematiku a další pro právní sféru. Spojitost můžeme nalézt jedině v původu slova, který se podle většiny zdrojů nalézá v latinském slově „*in-formatio*“, který v překladu chápeme jako utváření nebo ztvárnění, čímž v tomto smyslu míníme formulaci myšlenky.

V právnickém kontextu této práce se nabízí použití dvou konkrétních definic. První je obsažena ve Slovníku českého práva. Zde se informace definuje následovně: „*každé sdělení obohacující vědomí příjemce*“.¹ Tato definice může působit jako zavádějící, protože tvrzení, že každá informace obohacuje vědomí příjemce, je sporné. Definice P. Kolmana poté působí obecněji, neboť říká, že se jedná o „*každý vjem, jenž daný subjekt percipuje*“.² V každém případě dojdeme k závěru, že informace musí příjemci něco sdělovat. Kdyby tomu tak nebylo, postrádala by informace využitelnost a byla by nepodstatná.

¹ Madar, Zdeněk. Slovník českého práva. Praha: Linde, 1995. s. 336

² Kolman, Petr. Právo na informace. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 11

3.1.2 Vlastnosti informace

Informace sama o sobě má nehmotnou formu. Informace je nezávislá na svém energetickém nosiči. Změna nosiče má za následek pouze změnu přenosového kanálu, ale smysl a obsah informace se nezmění. Dále je zapotřebí osoby tvůrce, který stojí za vznikem informace. Tvůrce však nemusí být spojen s dalším šířením informace, protože v okamžiku, kdy je informace stvořena, může být dále sdělována sama o sobě. Vztah s tvůrcem je ovšem trvalý, a to ve významu a v lingvistické povaze, které jí na počátku přidělil.

Další vlastností informací je bez pochyby jejich nevyčerpatelnost. Tu chápeme jako možnost nekonečného používání informace, aniž by docházelo k ochuzování jejího významu.

Obecnost a univerzálnost informace vyplývá již z její samotné definice, kde jsme hovořili o jejím využívání napříč celou plejádou vědních disciplín. Informace se skutečně mohou vztahovat k čemukoli a nést různorodá sdělení.

S univerzálností souvisí další vlastnost informace – užitná hodnota. Ta se totiž liší na základě toho, jaké subjekty ji sdělují a přijímají. Ve vztahu k tvůrci a k příjemci tedy musíme informaci posuzovat individuálně.

Možnost informace propojovat, hromadit a soustřeďovat na jednom místě označujeme jako kumulativnost. To nám pomáhá tvořit řád například podle užitečnosti informace k danému tématu a lépe se v něm orientovat.

Neopomenutelnou vlastností informace je i její význam, jenž jí uděluje tvůrce. S tím je spojena i forma, kterou je informace vyjádřena. Tu udává rovněž tvůrce a spadají sem jazyky či symboly.

3.2 Historický vývoj práva na informace

P. Kolman říká: *„Právo na informace bezpochyby vychází ze samotných principů moderního demokratického právního státu a je jedním z ústavně zaručených politických*

práv.“³ Dnes je takový výrok v liberální západní společnosti obecně přijímanou tezí. Cesta do tohoto stavu byla ovšem dlouhá a složitá. V dobách, kdy v Evropě vládli monarchové a šlechta neomezenou mocí, nebyla cenzura a mystifikace občanů ničím neobvyklým. Opomenout nesmíme ani církev, která se vší silou snažila udržet své demagogické učení a tvrdě trestala své odpůrce.

K významnému posunu v oblasti práva na informace došlo až s rozšířením idejí osvícenství v 18. století. Byli to zejména osvícenští filozofové ve Francii, Anglii a Nizozemí, kteří začali prosazovat myšlenky racionalismu a humanismu, a kteří se dovolávali občanských svobod a lidských práv. Zcela revoluční se stala například myšlenka Angličana Johna Locka, který řekl, že veškerá moc nevychází od Boha, ale z lidu. Výroky jako tento a mnohé podobné odstartovaly vlnu společenských a politických změn, které začaly proměňovat Evropu do demokratického, humánního místa, kterým je dnes.

Za zcela zlomový dokument, který ovlivnil budoucí přístup západní společnosti k právu na informace, můžeme považovat První dodatek Ústavy Spojených států amerických z roku 1789: *„Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání nějakého náboženství; právě tak nesmí vydávat zákony omezující svobodu slova nebo tisku, právo lidu pokojně se shromažďovat a právo podávat státním orgánům žádosti o nápravu křivd.“*⁴ Stejně významnou je i Ústava Švédského království, která rovněž zahrnuje „právo vědět“ a svobodu informací stanovuje jako *„svobodu získat a přijímat informace a jinak se seznamovat se stanovisky ostatních“*. Toto právo může být omezeno jen v případech, které jsou uvedeny v Ústavě. Kapitola 2 této Ústavy, O veřejné povaze úředních listin, pak podrobně rozvíjí právo na informace: *„Za účelem podpory svobodné výměny názorů a za účelem osvěty veřejnosti má každý švédský poddaný svobodný přístup k úředním listinám. Právo na přístup k úředním listinám může být omezeno pouze v případě, že omezení jsou nutná z důvodu bezpečnosti království nebo jeho vztahu k cizímu státu nebo k mezinárodní organizaci, centrálních finančních plánů, monetárních plánů nebo zahraniční kurzovní politiky království, úkonů státních úřadů.“*⁵

³ Kolman, Petr. Právo na informace. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 15

⁴ První dodatek Ústavy Spojených států amerických, dostupný na <http://klempera.tripod.com/usustava.htm>

⁵ Ústava Švédského království, dostupná na: <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-constitution-of-sweden-160628.pdf>

Přeneseme-li se do 20. století, lze za nejdůležitější okamžik považovat schválení amerického zákona o svobodě informací v roce 1966 – v originále Freedom of Information Act. V reakci na rychlý vývoj informačních technologií musel být tento zákon v posledních desetiletích několikrát novelizován.

Po vzoru USA se ke schválení obdobných zákonů rozhodly i další státy. Francie následovala jako první, a to v roce 1978. V roce 1982 Kanada, Austrálie a Nový Zéland, Nizozemsko roku 1991. U zemí, které se vymanily ze sovětské nadvlády byl proces přijímání podobných zákonů pochopitelně zpožděný. Česká republika se k výše uvedeným státům přidala v roce 1998, kdy byl přijat zákon o přístupu k informacím o životním prostředí.

3.2.1 Historie vývoje práva na informace v rámci ČR

Od roku 1948, kdy se komunisté chopili absolutní moci v tehdejším Československu, až po jejich pád v roce 1989 působila na našem území silná kontrola informací ze strany státních orgánů. Praktikovala se cenzura médií a diskrétnost ve veřejné správě.

Dne 19. 12. 1966 byl na zasedání Organizace spojených národů v New Yorku přijat Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, který v článku 19 zaručuje právo na zastávání svého názoru a právo na svobodu projevu. Svým obsahem navazuje na Všeobecnou deklaraci lidských práv. Jménem Československé socialistické republiky byl podepsán roku 1968 a v platnost vstoupil dne 23. 3. 1976.⁶ Porušováním práv garantovaných v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech se v tehdejší ČSSR vzedmula vlna odporu, která vedla mj. ke vzniku Charty 77.

Teprve s vyhlášením Listiny základních práv a svobod roku 1992 přichází převratná změna. Díky Listině se zakotvila v našem právním řádu svoboda projevu a právo na informace, a to poprvé v historii naší země. Prvním samostatným zákonem, jenž pojednával o právu na informace byl zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

⁶ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, dostupný na https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/mezinar.pakt-obc.a.polit._prava_.pdf

Roku 1999 byl konečně uzákoněn obecný zákon č. 106/1999 Sb., upravující předkládání informací veřejnou správou. Účinnosti nabyl dne 1. 1. 2000 a Česká republika se tak posunula o další krok blíže k demokratickým zemím světa.

3.3 Právo na informace v právním řádu ČR

Zákon č. 106/1999 Sb., jenž je oficiálně znám jako zákon o svobodném přístupu k informacím, vznikl, poněvadž v právním řádu České republiky neexistoval zákon obsahující souhrnnou úpravu poskytování informací, respektive podmínek přístupu a zajištění přístupu veřejnosti k informacím o činnosti veřejnoprávních subjektů. Zavedení tohoto zákona ovšem předpokládal článek 17 Listiny základních práv a svobod. Ten zajišťoval naplnění základních aspektů práva na informace již před přijetím zákona č. 106/1999 Sb., nicméně pro praktické účely nebyl dobře využitelný, neboť se vyskytovaly nedostatky při řešení konkrétních situací.

3.4 Ústavněprávní zakotvení

Právo na informace je společně se svobodou projevu v právním řádu České republiky zaručeno v usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., kterým byla vyhlášena Listina základních práv a svobod. Listina základních práv a svobod je společně s dalšími právními předpisy na základě čl. 3 a čl. 112 odst. 1 Ústavy součástí ústavního pořádku České republiky.

Zásadním článkem Listiny základních práv a svobod, jenž se týká problematiky práva na informace, je článek 17, který se nachází ve druhém oddílu hlavy druhé mezi tzv. politickými právy.

Politická práva umožňují občanům, aby se aktivně podíleli na politickém dění ve státě. Jedinec má například právo volit, být volen či se může angažovat ve veřejných funkcích. Na politická práva se samozřejmě vztahuje i obecné ustanovení obsažené v hlavě první Listiny základních práv a svobod. Ta především stanovuje, že tato práva jsou nezadatelná, nezczitelná, nepromlčitelná a nezrušitelná. Zároveň se jedná o práva

se všeobecnou účinností. Jsou tedy zaručena všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického smýšlení, národního nebo společenského původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Nositelem práva na svobodný projev je i osoba právnická, což dosvědčuje znění § 3 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím: „*Žadatelem pro účel tohoto zákona je každá fyzická i právnická osoba, která žádá o informaci.*“⁷

Zpět k článku 17 v jehož prvním odstavci je řečeno: „*Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.*“⁸ Slovní spojení „je zaručeno“ chápeme jako zaručení tohoto práva ze strany státu.

Druhý odstavec stanovuje, že „*každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.*“⁹

Třetí odstavec praví, že „*cenzura je nepřipustná.*“¹⁰

Čtvrtý odstavec stanoví, že „*svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.*“¹¹

Pátý odstavec uvádí, že „*státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.*“¹²

Mezi státní orgány řadíme orgány parlamentní, výkonné (prezident, vláda, orgány státní správy), orgány ochrany práva (soudy, ombudsman) a orgány krajů a obcí. Poskytování informací není záležitostí pouze veřejné správy.¹³

Další skutečnosti související s právem na informace najdeme též v článku 16, který zaručuje svobodu projevu náboženství či víry. Dále v článku 15, v němž je obsažena svoboda myšlení a vědeckého bádání. Také v článku 35, kde je garantováno zvláštní právo na informace – právo na informace o životním prostředí.

⁷ § 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

⁸ Čl. 17 odst. 1, zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

⁹ Čl. 17 odst. 2, zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

¹⁰ Čl. 17 odst. 3, zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

¹¹ Čl. 17 odst. 4, zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

¹² Čl. 17 odst. 5, zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

¹³ Kužílek, Oldřich, Žantovský, Michael. Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu ČR. Praha: Linde Praha, a. s., 2002. s. 29

Svoboda projevu a právo na informace jsou v širším smyslu obsaženy již v samotných principech demokratického právního státu, na něž odkazuje čl. 1 Ústavy České republiky.

Ačkoliv Listina základních práv a svobod zaručuje právo na informace, definici pojmu „informace“ neobsahuje. Termín „informace“ je v Listině základních práv a svobod dokonce používán ve dvou významech. Jeden z nich chápe informaci jako jistou znalost, jež je specifická tím, že je pravdivá. V druhém případě je informace prezentována jako pouhý nosič informace, tedy jako zpráva.

3.5 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Nynější znění zákona o svobodném přístupu k informacím je výsledkem řady změn, doplnění a novel. Poslední novela byla vyhlášena 3. 2. 2021 (zákon č. 36/2021 Sb.), která nabyde účinnosti 1. 1. 2022.

3.5.1 Obecná charakteristika zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Stěžejní zákonitostí zákona o svobodném přístupu k informacím je v zásadě úplná informační povinnost povinných subjektů. To znamená, že veřejnost má právo získat informace o činnosti povinných subjektů, s výjimkou informací, jež jsou zákonem výslovně chráněny. Jinými slovy zákon určuje meze práva na informace. V praxi poté často dochází ke sporům, zda má být určitá informace chráněna či nikoliv. Za účelem nalezení východiska u těchto sporů se zpravidla nahlíží do ústavní úpravy, kde jsou obsažena základní ustanovení o mezích práva na informace.

Předmětem zákona jsou veškerá obecná hlediska práva na informace. Zákon objasňuje pojem žadatel a informace, vymezuje povinné subjekty, upravuje automatické zveřejňování informací povinnými subjekty i poskytování informací na žádost. Spolu s tím určuje i důvody zamezující poskytnutí informací. Stanovuje též náležitosti žádostí

o poskytnutí informace, postup při jejich podávání a vyřizování, uznává možnost odvolání proti rozhodnutí a odmítnutí žádosti, upravuje hrazení nákladů spojených s poskytnutím informace povinným subjektům a stanovuje každoroční povinnost zveřejňovat výroční zprávu.

Kolman (2010) hovoří v souvislosti s tímto zákonem o několika fundamentálních principech:

Publicita představuje povinnost poskytnout všechny informace, aniž by byl žadatel o informace povinen svou žádost odůvodnit. Povinnost poskytnout informace se pochopitelně nevztahuje na informace, které jsou chráněny zákonem.

Fakt, že se zákon vztahuje na všechny veřejnoprávní a soukromoprávní subjekty, je označován jako **generální použitelnost**.

Konkrétní zákonný důvod umožňuje odepřít poskytnutí informace.

Řádné odůvodnění znamená, že povinný subjekt je povinen případné neposkytnutí informace řádně odůvodnit.

V momentě, kdy se na část požadované informace vztahuje některý z důvodů odepření, se využije zásada **parciálního odepření**. Posléze musí být poskytnuta alespoň ta část informace, která není tímto důvodem zasažena.

Rozhodnutí povinného subjektu o odepření poskytnutí informace musí být vždy přezkoumatelné, a to jednak v rámci správního řízení, jednak i v rámci správního soudnictví. Toto je princip **přezkoumatelnosti**.¹⁴

3.5.2 Účel zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Účelem zákona je především zákonná realizace čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Snaha o realizaci je uskutečňována tak, aby odpovídala dnešním standardům běžným v zemích EU. Další účel můžeme spatřit v úsilí zlepšit odůvodnění rozhodnutí veřejných subjektů. To vše při současné ochraně veřejného zájmu a práv jednotlivců

¹⁴ Kolman, Petr. Právo na informace. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 54-55

a s cílem zlepšit vztahy mezi veřejností a státními orgány a orgány územní samosprávy.¹⁵ V širším hledisku lze účel práva na přístup k informacím spatřovat také v jeho přínosu pro jednotlivce a jeho postavení ve společnosti. Široký přístup k informacím o záležitostech obecného zájmu totiž umožňuje veřejnosti získat dostatek informací o stavu společnosti, ve které žijí, a vytvořit si kritický názor na ni.¹⁶

3.5.3 Základní pojmy

V § 3 zákona č. 106/1999 Sb. jsou definovány základní pojmy z oblasti poskytování informací.

Žadatelem je každá fyzická i právnická osoba, která zažádá o informaci. Fyzickou osobou se rozumí každý člověk od početí, kde je způsobilost podmíněna tím, že se plod narodí živý, až do smrti. V případě fyzických osob podání žádosti není omezeno věkem. Právnickou osobou se rozumí zákonem vytvořený subjekt, který je na veřejnosti zastupován osobami fyzickými. Žadatelem o informaci může být každý občan České republiky, také cizinec či osoba bez státní příslušnosti.¹⁷ Žadatel není povinen uvádět důvod pro poskytnutí informace.

Dálkovým přístupem se rozumí přístup k informaci neomezeného okruhu žadatelů pomocí sítě nebo služby elektronických komunikací.¹⁸

Povinnými subjekty se rozumí subjekty vykonávající veřejnou správu, které mají zákonem stanovenou povinnost poskytovat veřejnosti informace.¹⁹ Mezi povinné subjekty je nutné zařadit veškeré státní orgány, tj. orgány parlamentní, výkonné (prezident, vláda, orgány státní správy), orgány ochrany práva (soudy, ombudsman) a orgány krajů a obcí.²⁰

¹⁵ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1-21

¹⁶ Správní právo: odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva. Praha: Ministerstvo vnitra, číslo 3/2019. s. 190

¹⁷ Skalský, Martin, Vendula Zahumenská a Lukáš Matějka. Kdo se ptá, ten se dozví - právo na informace v praxi: (včetně důležitých rozhodnutí soudů a stanovisek ombudsmana). Praha: Arnika- Centrum pro podporu občanů, 2016. Příručky aktivního občana. str. 9

¹⁸ § 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ Tamtéž

²⁰ Kužílek, Oldřich, Žantovský, Michael. Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu ČR. Praha: Linde Praha, a. s., 2002. s. 32

Informací se pro účely zákona č. 106/1999 Sb. rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, který je zaznamenaný na jakémkoliv nosiči. Informací se v tomto případě nerozumí počítačový systém.²¹ Informace je široká a nezávislá na formě, fázi přípravy či vzniku informace, na její hotovosti a srozumitelnosti.²²

Za **zveřejněnou informaci** se dle zákona považuje taková informace, kterou je možné kdykoliv znovu vyhledat a získat ze strany veřejnosti. Jedná se zejména o informace vydávané tiskem nebo na jiném nosiči dat, jenž umožňuje zápis a uchování informací.²³

Doprovodná informace je taková informace, která úzce souvisí s požadovanou informací.²⁴

3.6 Poskytování informací

Poskytování informace povinnými subjekty probíhá dvěma způsoby, a to na základě individuálních žádostí konkrétních žadatelů (tzv. pasivní poskytování informací) nebo zveřejněním (tzv. aktivní poskytování informací), které lze dále rozdělit také na dobrovolné a povinné poskytování informací.²⁵ Veškeré informace jsou zveřejněny ve všech jazycích a formátech, ve kterých byly vytvořeny. Poskytnutím informace se míní poskytnutí jejího nehmotného substrátu, nikoli nutně určité technické podoby zachycení informace (např. žadatel si nemůže vynucovat, že určitá informace mu bude poskytnuta právě formou fotokopie originálu. Úřad může zvolit výpis požadované části z originálu).²⁶

3.6.1 Žádost

Poskytování informací na základě žádosti je vždy spojeno s konkrétním žadatelem, který podáním žádosti vstupuje do přímé interakce s povinným subjektem. Povinný subjekt

²¹ § 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

²² Tamtéž

²³ Tamtéž

²⁴ Tamtéž

²⁵ Jelínková, Jitka, Tuháček, Miloš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. s. 178

²⁶ Kužílek, Oldřich, Žantovský, Michael. Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu ČR. Praha: Linde Praha, a. s., 2002. s. 44

je povinen vyhovět požadavku žadatele a informaci poskytnout v požadovaném jazyce a formátu v souladu s žádostí. Tím, kdo určuje předmět žádosti, formu informací i způsob jejich poskytnutí, je tedy žadatel. V případě, že žadatel nesdělí požadovanou formu, volí ji povinný subjekt, který je vázán pravidlem poskytnout informace výhradně v elektronické podobě. Žádost o podání informace je možné podat ústně či písemně, a to i prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací.²⁷ Zákon také uvádí tzv. dvojí režim vyřizování žádostí, který je rozdělen na formální a neformální.

V případě ústní žádosti, která může být podána například při osobním setkání nebo telefonické komunikaci, hovoříme o vyřízení žádosti způsobem neformálním. V tomto případě se jedná o informace, které se neevidují a jsou vyřizovány bezdokladně v běžném úředním styku. V tomto případě platí, že ústně podaná žádost je vyřízena buď poskytnutím informace, nebo jejím neposkytnutím. Za situace, že povinný subjekt na ústní žádost žadateli neodpoví, anebo ji bude žadatel považovat za neuspokojivou, může žadatel podat žádost znovu, tentokrát v písemné formě.

V případě žádosti písemné je žádost podána prostřednictvím poštovních služeb, elektronické komunikace nebo předáním pověřenému pracovníkovi. Z důvodu usnadnění podání žádosti jsou dnes na mnoha webových stránkách úřadů k dispozici formuláře, které ale nejsou právně závazné.²⁸ Formuláře mají za úkol předejít případným nedostatkům.

Žádost by měla být v zájmu žadatele podána a formulována co nejpřesněji. Neurčité či nepřímé vyjadřování může vést k potřebě upřesnění ze strany povinných subjektů, čímž se celý proces poskytnutí informace může značně prodloužit.

3.6.2 Zveřejnění

Zveřejnění informace znamená, že existující informace je institucí umístěna tak, že ji lze znovu vyhledat a získat (např. tiskem). Ke zveřejnění dochází na místě, které je všem přístupné, a to v sídlech povinných subjektů a jejich jednotlivých úřadovnách. Povinný subjekt je povinen zveřejnit na všeobecně přístupném místě v sídle a v úřadovnách údaje,

²⁷ § 13 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ Skalský, Martin, Vendula Zahumenská a Lukáš Matějka. Kdo se ptá, ten se dozví - právo na informace v praxi: (včetně důležitých rozhodnutí soudů a stanovisek ombudsmana). Praha: Arnika- Centrum pro podporu občanů, 2016. Příručky aktivního občana. s. 11

jež jsou zpravidla méně rozsáhlé a představují většinou konkrétní skutečnosti o subjektu.²⁹ Informace poskytnutá zveřejněním je dostupná ve všech jazycích a formátech, ve kterých byla vytvořena. Pokud je informace zveřejněna elektronicky, její příslušný formát musí být volně dostupný a nijak neomezovaný.³⁰

Tato povinnost je považována za splněnou vystavením na úředních deskách a umístěním na webových stránkách. Požadavek není naplněn například v případě odvysílání v rozhlasu nebo televizi, poněvadž nedochází ke splnění podmínky opakovatelného vyhledávání. V případě, že je požadovaná informace součástí většího celku, může být její vyjmutí spojeno s obtížemi. V takové situaci má povinný subjekt povinnost poskytnout celý soubor. Uvedený požadavek je pravděpodobně také naplněn využitím vývěsků úřadů, informační kanceláře nebo volně dostupnou brožurou na podatelně.

3.6.2.1 Povinně zveřejňované informace

V zákoně jsou uvedeny informace, které musí povinný subjekt poskytovat. Tato povinnost se vztahuje na všechny povinné subjekty. Účelem ustanovení o zveřejňování je zajistit veřejnosti informace (bez vznášení jakéhokoliv požadavku a bez oslovování úřadu), tj. přístup k základním informacím týkajícím se povinného subjektu.³¹ Úřady tedy mají povinnost přiměřeným způsobem veřejně poskytovat informace o své činnosti. Tyto informace jsou v zákoně vyjmenované, vypovídají o základních charakteristikách daného subjektu a jsou následující:

- a) důvod a způsob založení povinného subjektu, včetně podmínek jeho činnosti,
- b) popis jeho organizační struktury, místo a způsob získávání informací,
- c) místo, lhůtu a způsob podání opravného prostředku,
- d) postup při vyřizování žádostí u povinného subjektu, včetně lhůt,
- e) přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt rozhoduje,
- f) sazebník úhrad za poskytování informací,

²⁹ Kolman, Petr. Právo na informace. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 76-78

³⁰ § 4b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

³¹ Korbel, František a kol. Právo na informace: právo o svobodném přístupu k informacím: zákon o právu na informace o životním prostředí: komentář. 2. vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2005. s. 98-99

- g) výroční zprávu o činnosti v oblasti poskytování informací za uplynulý kalendářní rok,
- h) adresu elektronické podatelny.³²

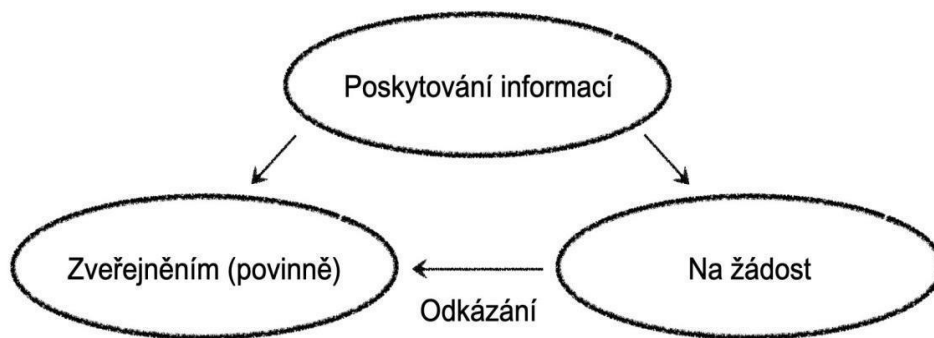
Všechny tyto informace musí povinný subjekt zveřejnit následujícími způsoby:

- na veřejně přístupném místě na adrese svého sídla a
- ve všech svých úřadovnách a na internetu.

3.6.2.2 Dobrovolně zveřejňované informace

Úřad může uvážit zveřejnění i dalších informací. Dobrovolné zveřejňování umožňuje povinnému vypořádat se s dotazy, které jsou na něj nejčastěji kladeny. Pokud povinný subjekt informace, jež jsou nejčastěji požadovány, zveřejní, umožní zájemci si jím požadované informace v rámci zveřejnění samostatně vyhledat.³³ Úřad se tedy dobrovolným zveřejněním informací chrání před množstvím dotazů, což může vést ke zlepšení vztahů mezi občany a povinnými subjekty a k postupnému snižování neprůhlednosti jejich činnosti.

Obrázek č. 1 - Způsoby poskytování informací

Zdroj: Kužílek, Žantovský; 2002

³² § 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

³³ Kužílek, Oldřich, Žantovský, Michael. Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu ČR. Praha: Linde Praha, a. s., 2002. s. 39-40

3.7 Omezení práva na informace

Omezení práva na informace vychází z čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, díky které lze umožnit ochranu informací před poskytnutím, jedná-li se o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu či veřejnou bezpečnost. Listina také zaručuje právo každého na ochranu osobnosti a ochranu před neoprávněným zveřejňováním údajů o své osobě.³⁴ Zákon č. 106/1999 Sb. dále udává konkrétní podmínky, za nichž nesmí (nebo nemusí) být informace poskytnuta.

Podle § 12 zákona musí úřady a další povinné subjekty poskytnout všechny požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, které zákon neumožňuje poskytnout. V případě omezení práva na přístup k informacím je informace zákonem časově redukována. Odepření informace trvá pouze po takovou dobu, po níž trvá důvod jejího odepření. Z toho vyplývá, že povinný subjekt je povinen vyřizovat každou novou žádost o poskytnutí informace znovu, neboť musí zvážit, zda nedošlo ke změně podmínek, za kterých již jednou žádost o poskytnutí informací zamítl.³⁵

V některých případech lze poskytnutí informace pouze omezit a poskytnout informace v omezeném rozsahu, tedy poskytnout všechny informace, které nepodléhají omezení a pokud to není možné, musí být poskytnuta alespoň doprovodná informace. K omezování práva na informace je přitom nutné přistupovat restriktivně, což pro povinný subjekt znamená, že musí poskytnout maximum informací, které může. Při omezení práva na informace je nutné vždy vycházet z konkrétní dané věci a z konkrétní správní úvahy povinného subjektu, která ho k aplikaci daného omezení vedla.

Mezi informace, jež úřadem mohou být poskytnuty, ale také nemusí, patří informace, které se vztahují výlučně k vnitřním pokynům a personálním předpisům povinného subjektu, nové informace, které vznikly při přípravě rozhodnutí povinného subjektu (pokud zákon nestanoví jinak) a informace poskytnuté NATO nebo EU s označením „NATO UNCLASSIFIED“ nebo „LIMITE“.

³⁴ Čl. 17 odst. 4, zákona č.2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

³⁵ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 616-649

Mezi informace, které ze zákona úřad poskytnout nesmí, patří např.:

- a) utajované informace,
- b) informace týkající se osobnosti,
- c) obchodní tajemství,
- d) informace vzniklé bez použití veřejných prostředků,
- e) informace o probíhajícím trestním řízení,
- f) informace o rozhodovací činnosti soudů,
- g) informace o činnosti Finančního analytického úřadu.³⁶

Pokud povinný subjekt přistoupí k odepření požadované informace, učiní tak správním rozhodnutím o odmítnutí žádosti, které musí obsahovat všechny formální náležitosti dle správního řádu a dostatečné odůvodnění zvoleného postupu. Povinný subjekt se musí s důvody odmítnutí žádosti vypořádat prokazatelným a přezkoumatelným způsobem.

3.8 Podání žádosti

Podaná žádost je úřadem posouzena podle formálních náležitostí. Ze žádosti musí být zřejmé, kdo ji činí, jakému povinnému subjektu je určena a že se jedná o žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

Žadatel musí být v žádosti jednoznačně identifikovatelný. Zákon přímo stanoví, jaké informace by měl žadatel uvést. V případě, že se jedná o osobu fyzickou, je žadatel povinen uvést jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého bydliště, adresu pro doručování, liší-li se od adresy místa trvalého bydliště. Právnícká osoba musí uvést název, identifikační číslo osoby, adresu sídla, adresu pro doručování, liší-li se od adresy sídla.³⁷ V obou případech se adresou pro doručování může rozumět i adresa elektronická. *„V případě, že o informace žádáte jménem právnické osoby (např. jako jednatel*

³⁶ § 11 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

³⁷ § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

občanského sdružení), je dobré mít připravené písemné oprávnění (úřad jej může ověřovat).³⁸

Při neuvedení všech vypočtených identifikačních znaků povinný subjekt zkoumá, zda je bude potřebovat k úspěšnému vyřízení žádosti. Pokud ano, vyzve povinný subjekt k jejich doplnění. Doplnění bude vyžadováno i v případě nesrozumitelnosti žádosti, neurčitosti, a pokud z ní jednoznačně nevyplývá, jaké informace jsou požadovány.³⁹ Úřad v tomto případě musí do 7 dnů žadatele vyzvat k doplnění žádosti. Pokud tak žadatel neučiní do 30 dnů, povinný subjekt žádost odloží. Pokud se jedná o věcně nepřislušnou žádost, povinný subjekt je povinen oznámit to žadateli do 7 dnů a žádost odloží. Žádost je podána dnem, kdy je doručena povinnému subjektu.

3.9 Vyřízení žádosti

Jednotlivé způsoby vyřízení žádosti upravuje § 14 odst. 5 zákona. Kromě toho může být žádost vyřízena též odkazem na zveřejněnou informaci. Žádost též může být odmítnuta nebo odložena pro neuhrazení nákladů spojených s jejím podáním.⁴⁰

Může se stát, že z žádosti není zjevné, jaká informace je vlastně požadována, žádost může být například napsána nesrozumitelně nebo příliš obecně. V takovém případě nemůže povinný subjekt objektivně žádost posoudit, a tak do 7 pracovních dnů od podání žádosti vyzve žadatele, aby žádost upřesnil či doplnil. Nestane-li se tak, a to ve lhůtě maximálně 30 dnů od doručení výzvy, bude žádost o poskytnutí informace odmítnuta. Pokud se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, je žádost odložena a tato skutečnost je do 7 dnů ode dne doručení oznámena a též odůvodněna žadateli.⁴¹

³⁸ Skalský, Martin, Vendula Zahumenská a Lukáš Matějka. Kdo se ptá, ten se dozví - právo na informace v praxi: (včetně důležitých rozhodnutí soudů a stanovisek ombudsmana). Praha: Arnika - Centrum pro podporu občanů, 2016. Příručky aktivního občana. str. 9

³⁹ Korběl, František a kol. Právo na informace: právo o svobodném přístupu k informacím: zákon o právu na informace o životním prostředí: komentář. 2. vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2005. s. 159-161

⁴⁰ § 17 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

⁴¹ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 662-741

Pokud nejsou naplněny skutečnosti pro odmítnutí žádosti, musí povinný subjekt nejpozději do 15 dnů ode dne přijetí, případně doplnění žádosti, poskytnout informaci obsaženou v žádosti. Informace se poskytuje normalizovaným způsobem, např. ústně nebo poskytnutím kopie požadovaných dokumentů. Povinný subjekt však musí vyřízení žádosti prokázat, může totiž dojít k situaci, že bude daný postup předmětem stížnosti, tudíž bude třeba jeho přezkoumání. Z tohoto důvodu je třeba, byla-li informace poskytnuta jinak než písemně, o podání informace učinit záznam.⁴²

V praxi je tedy rozumnější, a více osvědčené, poskytnutí informace žadateli písemným způsobem; takto poskytnutá informace je pak při nečekaných situacích, které mohou nastat, snáze doložitelná. Forma je již na povinném subjektu, ať informaci poskytne jako kopii dokumentů, zašle v datované zprávě či ji poskytne jako součást jiné listiny, je tento způsob lépe ověřitelný, než pokud ji například sdělí ústně.⁴³

3.10 Odmítnutí žádosti

V rámci celého procesu vyřizování písemně podané žádosti o poskytnutí informace se předpokládají dvě možnosti: vyhovění žádosti, v našem případě tedy poskytnutí informace, nebo odmítnutí žádosti. Tyto dvě možnosti ale mohou být i vzájemně kombinovány. Podle charakteru žádosti může být část požadovaných informací poskytnuta a další část odmítnuta. Odmítnout žádost však lze pouze správním rozhodnutím o odmítnutí žádosti, rozhodně ne neformálním sdělením o neposkytnutí informace.⁴⁴

Odmítnutí může být částečné nebo úplné. Částečné odmítnutí znamená to, že požadovaná informace není vydána jako celek (například jsou žadateli poskytnuty jen některé informace nebo jsou utajované informace anonymizovány). V každém z těchto případů musí být ale žadatel seznámen s rozhodnutím o odmítnutí části žádosti. Pokud se tento důvod vztahuje pouze na určitou část požadovaných informací a nejde je oddělit

⁴² § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ Jelínková, Jitka, Tuháček, Miloš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. s. 195

⁴⁴ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 666-741

od ostatních, může povinný subjekt výjimečně přistoupit i k úplnému odmítnutí žádosti. Odůvodnit to může absolutní technickou nemožností vybrat z vyžadovaného seznamu pouze určité informace, které zákon ochraňuje. Zde ale nastává otázka, zdali je poskytnutí informace opravdu nemožné. V řadě případů se může stát, že je anonymizace složitějšího rázu, nikoliv úplně nemožná. V tomto případě není důvod k úplnému zamítnutí žádosti, protože povinný subjekt není plně zbaven informační povinnosti.⁴⁵

Pokud tedy i přes všechny okolnosti žádosti není ani zčásti vyhověno, musí povinný subjekt žadateli vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě části žádosti, a to ve lhůtě pro vyřízení. Výjimku tvoří pouze situace, kdy je žádost odložena.⁴⁶

Nebylo-li žádosti vyhověno z důvodu ochrany obchodního tajemství nebo ochrany práv třetích osob vůči autorskému právu, je povinný subjekt povinen v odůvodnění rozhodnutí sdělit, kdo právo k tomuto obchodnímu tajemství vykonává, případně kdo vykonává majetková práva k danému předmětu, který je chráněn autorským právem. To neplatí pro knihovny, které v souladu s knihovním zákonem poskytují veřejné knihovnické a informační služby, dále muzea či galerie, které poskytují standardizované veřejné služby.⁴⁷

3.11 Lhůty

Informace, jež jsou požadovány, je povinný subjekt povinen poskytnout co nejdříve od momentu, kdy má informaci k dispozici. Nejzazší lhůta činí 15 dnů ode dne přijetí žádosti nebo od jejího doplnění a končí vždy v pracovní den. Tato lhůta může být nejvýše o 10 dní prodloužena a to pouze ze tří zákonem stanovených důvodů. Lhůta se prodlužuje v případě, kdy má povinný subjekt ztíženou možnost vyhledání a seskupení požadovaných informací. Ty se nachází v jiných úřadovnách, které jsou od úřadoven, které žádost vyřizují, odděleny. Lhůta se prodlužuje také v případě, kdy žadatel v jedné žádosti žádá

⁴⁵ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 666-741

⁴⁶ Tamtéž

⁴⁷ § 15 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

o sběr velkého objemu množství z oddělených a odlišných informací. V posledním případě se jedná o konzultaci s jiným subjektem, který má závažný zájem na předmětu žádosti.⁴⁸

Žadatel musí být o prodloužení lhůty a důvodech obeznámen ještě před uplynutím lhůty k vyřízení žádosti. Lhůta se považuje za splněnou ve chvíli, kdy je v zákonné lhůtě informace předána k poštovní přepravě nebo sdělena v elektronické podobě.

3.12 Odvolání

Opravným prostředkem proti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o informaci je odvolání. Odvolání se podává stejnému povinnému subjektu, který rozhodnutí vydal, musí být učiněno písemně, ústně do protokolu nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí žadateli. Odvolání musí mít náležitosti podle § 82 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁹

Povinný subjekt odvolání posoudí a pokud nerozhodne v autoremeduře, v jejímž případě by musel odvolání plně vyhovět, předloží odvolání spolu s veškerým spisovým materiálem a se svým stanoviskem v zákonné lhůtě 15 dnů ode dne doručení odvolání nadřízenému orgánu, který o odvolání rozhoduje. Odvolací orgán může odvolání zamítnout a rozhodnutí potvrdit, může také rozhodnutí zrušit a věc vrátit povinnému subjektu k novému projednání a rozhodnutí. Nadřízený orgán rozhodne o odvolání do 15 dnů ode dne předložení odvolání povinným subjektem.

Pojem nadřízený orgán určuje ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, pokud není možné na základě tohoto ustanovení nadřízený orgán určit, použije se ustanovení § 20 odst. 5 zákona. V praxi přesto vznikají u určitých povinných subjektů problémy s určením, kdo je jejich nadřízený orgán. Jde zejména o monokratické orgány, jako je prezident republiky či veřejný ochránce práv.

⁴⁸ § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁹ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 836-896

V těchto případech je usuzováno, že se proti jejich rozhodnutí nelze bránit odvoláním ani stížnostmi podle § 16a zákona, ale rovnou správní žalobou.⁵⁰

V případě rozkladu u povinného subjektu – ústředního správního úřadu, nelze hovořit o předávání spisu nadřízenému orgánu (nadřízený orgán ústředního správního úřadu, tj. ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu, je součástí povinného subjektu). Rozklad je nejprve předložen rozkladové komisi, která podá návrh na rozhodnutí ministrově nebo vedoucímu jiného ústředního správního úřadu. Lhůta pro rozhodnutí o rozkladu je 15 pracovních dnů od doručení rozkladu povinnému subjektu a nelze ji prodloužit.⁵¹

V případě, že bylo odvolání žadatele nadřízeným orgánem zamítnuto, lze podat žalobu k příslušnému správnímu soudu. Při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout.⁵²

3.12.1 Stížnosti

Stížností se rozumí obrana proti porušení práva na informace v případě jakéhokoliv způsobu vyřízení či nevyřízení žádosti. Netýká se to pouze situace, kdy je vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti – proti němu se podává odvolání (viz výše). Stížností se lze také bránit proti neoprávněně stanovené výši úhrady nákladů za poskytnutou informaci nebo proti oprávněnosti stanovení úhrady.

Stížnost by měla poskytnout žadateli dostatečnou možnost obrany. Stížnost může žadatel využít za předpokladu, že:

- povinný subjekt vyřídil žádost odkazem na zveřejněnou informaci,

⁵⁰ Furek, Adam, Rothanzl, Lukáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. Praha: Linde Praha a.s., 2010. s. 583

⁵¹ Jelínková, Jitka, Tuháček, Miloš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. s. 264

⁵² § 16 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

- během zákonem stanovené lhůty nebyla poskytnuta informace, předložena konečná licenční nabídka nebo nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti jako celku nebo jen o části,
- má žadatel vyřízení žádosti za neúplné, tj. informace mu byla poskytnuta pouze částečně a o zbytku žádosti nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí,
- s výší úhrady nebo výší odměny požadovanými v souvislosti s poskytnutím informací nesouhlasil.⁵³

Stížnost se podává písemně či ústně. Ústní podání se vyřizuje okamžitě, nelze-li stížnost ihned vyřídit, sepíše o ní povinný subjekt písemný záznam. Stížnost se podává u povinného subjektu do 30 dnů ode dne doručení sdělení o odkázání na zveřejněnou informaci, sdělení o nesprávné působnosti povinného subjektu, oznámení o výši úhrady a po uplynutí lhůty pro poskytnutí informace nebo sdělení o prodloužení lhůty.

Povinný subjekt stížnost posoudí, a pokud nerozhodne v autoremeduře o jejím vyhovění, předá ji nadřízenému orgánu spolu s veškerým spisovým materiálem a svým vyjádřením, a to do 7 dnů od obdržení stížnosti. Nadřízený orgán rozhodne ve lhůtě do 15 dnů ode dne předložení stížnosti povinným subjektem. Nadřízený orgán rozhodne zda:

- byl postup povinného subjektu správný,
- poskytne informace sám,
- přikáže povinnému subjektu poskytnout informaci,
- potvrdí nebo sníží výši úhrady nebo odměny,
- přikáže zjednat nápravu u výše úhrady nebo odměny u orgánů územních samostatných celků v samostatné působnosti.⁵⁴

Následně nadřízený orgán vydá rozhodnutí a oznámí jej žadateli i povinnému subjektu. Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.

⁵³ Jelínková, Jitka, Tuháček, Miloš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. s. 206

⁵⁴ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 896-993

3.13 Hrazení nákladů

Informace, které žadatelům poskytují povinné subjekty, nejčastěji bývají bezplatné. Zákon ovšem připouští možnost požadovat od žadatele uhrazení nákladů, jež byly vynaloženy v průběhu poskytnutí informací. Konkrétně hovoříme o úhradě nákladů týkajících se pořízení kopií, opatření technických nosičů dat a odeslání informace žadateli, případně též o úhradě za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací.⁵⁵ Hrazeny bývají převážně náklady na materiál (papíry, diskety apod.).

Podmínkou pro požadování úhrady ze strany povinných subjektů je zveřejnění sazebníku úhrad. Nemožnost požadovat úhradu za poskytnutí informace při nezveřejněném sazebníku je vnímána jako negativní důsledek, který oprávněně stíhá povinný subjekt, jenž porušil svou zákonnou povinnost zveřejňovat sazebník úhrad.⁵⁶ Pokud povinný subjekt požaduje v souvislosti s poskytnutím informace úhradu, musí tuto skutečnost oznámit žadateli písemně před poskytnutím informace. Lze tak zabránit situacím, kdy povinný subjekt požaduje úhradu ve výši, která přesahuje představu žadatele. V tomto případě se lze nároku na poskytnutí informace vzdát.

3.14 Výroční zpráva

Všechny povinné subjekty mají každoročně povinnost zpracovat výroční zprávu o své činnosti v oblasti poskytování informací za předchozí kalendářní rok. Účelem výroční zprávy je předložit, jak je v praxi realizováno právo na svobodný přístup k informacím.

Povinný subjekt musí výroční zprávu v zákonem stanoveném termínu (1. 3.) zpracovat a zveřejnit – zpřístupnit ve svých úřadovnách, které jsou všeobecně přístupné a zveřejnit dálkovým přístupem. Ve výroční zprávě je vyčíslen počet podaných žádostí v písemné a elektronické podobě a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Povinnost zpracovat a zveřejnit výroční zprávu má i povinný subjekt, který v předchozím kalendářním roce žádnou žádost o poskytnutí informace neřešil.

⁵⁵ § 17 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶ Jelínková, Jitka, Tuháček, Miloš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. s. 257

Povinný subjekt má také povinnost zveřejnit podstatné části rozsudků ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o informace a přehled veškerých nákladů a výdajů, které vynaložil v souvislosti se soudními řízeními. Ve výroční zprávě je nutné též vyčíslit, specifikovat a zdůvodnit užití výhradních licencí. Nezbytnou součástí výroční zprávy jsou i údaje o počtu podaných stížností a způsobu jejich vyřízení. Do výroční zprávy lze zahrnout i další – převážně statistické – informace vztahující se k aplikaci zákona č. 106/1999 Sb.

4. Vlastní práce

Ze všech výše uvedených teoretických informací vyplývá, že je zákonem zcela jasně vymezeno, jakým způsobem postupovat v případě podání žádosti o informace a jejím vyřízení podle zákona č. 106/1999 Sb.

Pro zjištění, zda povinné subjekty jednají v souladu s již zmíněným zákonem, byla oslovena všechna ministerstva a několik vybraných úřadů. Celkem 19 předem vtipovaným subjektům byla zaslána elektronická žádost, která obsahovala následující otázky týkající se roku 2020:

1. počet podaných žádostí o informace
2. počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti
3. počet podaných odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti
 - způsob vyřízení
4. počet podaných rozkladů proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti
 - způsob vyřízení
5. počet podaných žalob ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace
 - způsob vyřízení
6. počet poskytnutých náhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence
7. počet stížností podaných podle § 16a
 - důvody podání
 - způsob vyřízení
8. počet informací vydaných za úhradu nákladů
 - vybráno celkem Kč
9. počet případů, kdy byla překročena lhůta pro poskytnutí informace v letech 2015-2020.

Žádost byla zaslána elektronicky a byla záměrně zaslána jen pár týdnů před povinným zveřejněním výroční zprávy, aby mimo jiné bylo zjištěno, jakým způsobem se žádosti jednotlivé subjekty zhostí.

Otázky číslo 1-8 dle ustanovení zákona měly být součástí každoroční výroční zprávy, otázka číslo 9 ovšem nikoliv.

Elektronická žádost byla podána prostřednictvím elektronických podatelů jednotlivých povinných subjektů. Ze strany všech oslovených ministerstev a úřadů byl do 3 dnů od odeslání žádosti zaslán potvrzující e-mail o přijetí a zaevidování žádosti.

Je důležité zmínit, že cíl šetření byl zaměřen pouze na způsob a délku vyřízení žádosti, nikoliv na konkrétní statistické údaje jednotlivých povinných subjektů.

4.1 Vyřízení žádosti

Šetření je rozčleněno do několika pohledů. Je rozděleno z hlediska počtu dnů vyřízení žádosti a z hlediska způsobu jejího vyřízení, a to zvlášť pro otázky č. 1-8 a zvlášť pro otázku č. 9. Data jsou následně zpracována do tabulek a grafů a jsou číselně a procentuálně vyjádřena.

4.1.1 Počet dnů vyřízení

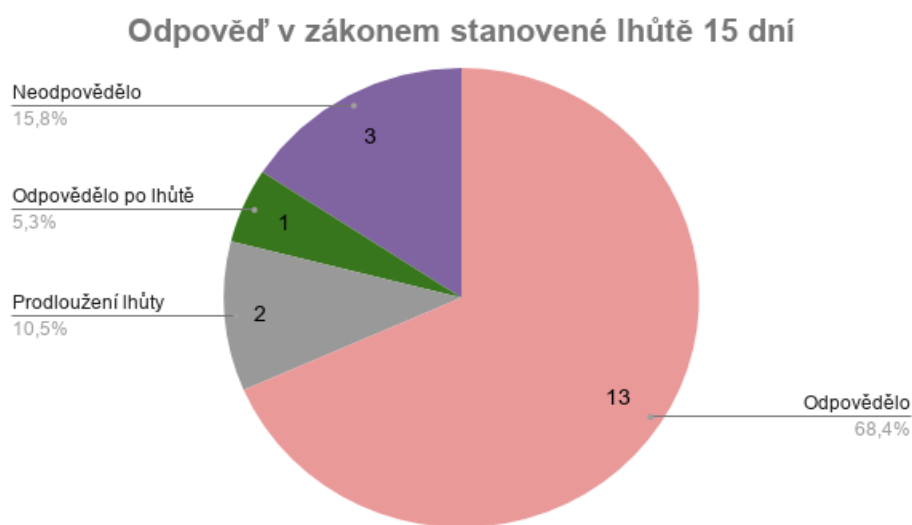
Požadované informace by měly být poskytovány v co nejkratší lhůtě. Takový postup je v souladu se zásadou dobré správy a se smyslem informačních zákonů, jímž je, aby žadatelé získali informace co nejrychleji a nejpohodlněji, není-li dán zákonný důvod pro jejich neposkytnutí. Žádosti o informace mají být vyřizovány bezodkladně, nikoliv až poslední den lhůty stanovené pro jejich vyřízení.⁵⁷

Z grafu č. 1 je patrné, že z celkem 19 oslovených ministerstev a úřadů na žádost odpovědělo v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů pouze 13 povinných subjektů, 2 povinné subjekty zaslaly vyrozumění o prodloužení lhůty pro vyřízení žádosti o 10 dnů, 1 povinný

⁵⁷ Jelínková, Jitka, Tuháček, Miloš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. s. 224

subjekt odpověděl po zákonem stanovené lhůtě a 3 povinné subjekty se i přes potvrzení přijetí žádosti zákonem neřídily a neodpověděly vůbec. Dodržení lhůty 15 dnů vyjádřené v procentech tedy činí 68,4 %. U 10,5 % dotazovaných došlo k prodloužení lhůty z důvodu vyhledání a sběru požadovaných informací v jiných úřadovnách, které jsou oddělené od úřadovny vyřizující žádost. 5,3 % dotazovaných odpovědělo po lhůtě a 15,8 % z dotazovaných na žádost neodpovědělo.

Graf č. 1 - Procentuální i číselné vyjádření reakcí dotazovaných státních institucí

Zdroj: Vlastní šetření

Zpracování: Vlastní práce

Z hlediska lhůt je povinný subjekt povinen žádost vyřídit co nejdříve od jejího přijetí, nejdéle však do 15 dnů. Jak lze vyčíst z teoretické části práce či z grafu č. 1, existuje i mimořádná možnost prodloužení lhůty, a to maximálně o 10 dnů.

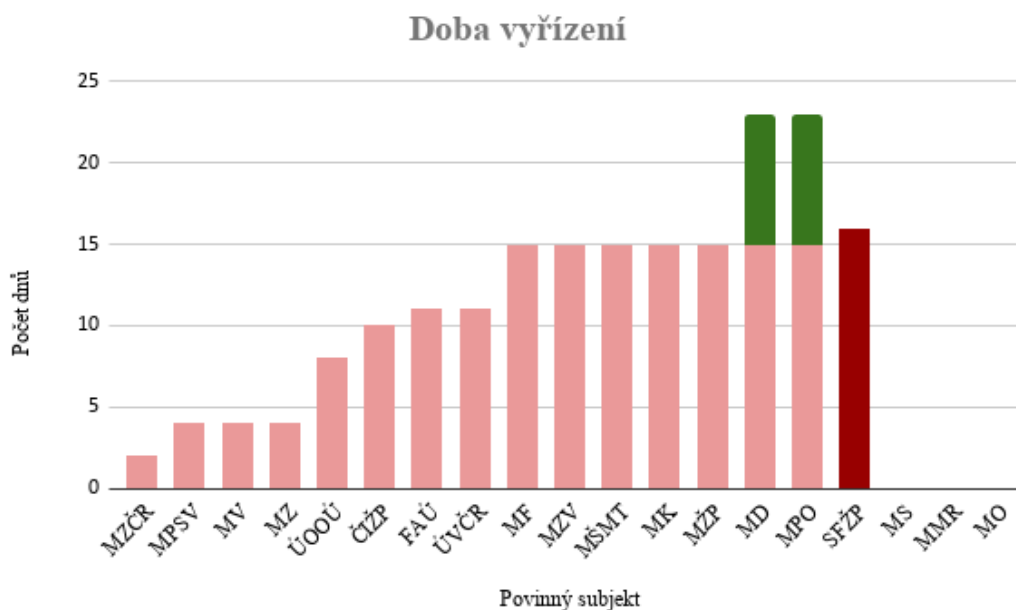
Tabulka č. 1- Číselné zastoupení počtu dnů vyřízení

Povinný subjekt	MZ ČR	MPSV	MV	MZ	ÚOOÚ	ČIŽP	FAÚ	ÚV ČR	MF	MZV	MŠMT	MK	MŽP	MD	MPO	SFŽP	MS	MMR	MO
Počet dnů	2	4	4	4	8	10	11	11	15	15	15	15	15 +8	15 +8	15	16	X	X	X

Zdroj: Vlastní šetření; Zpracování: Vlastní práce

V tabulce č. 1 je znázorněno, kolik dnů trvalo vyřízení žádosti u jednotlivých subjektů. Z tabulky je patrné, že prodloužení lhůty o 10 dnů bylo využito 2 povinnými subjekty. V obou případech byla prodloužená lhůta dodržena a žádost byla vyřízena 8. den od obdržení vyrozumění o prodloužení.

Graf č. 2 - Počet dnů vyřízení žádosti

Zdroj: Vlastní šetření

Zpracování: Vlastní práce

Z grafu č. 2 je tedy patrné, že 4 z dotazovaných povinných subjektů zvládly žádost vyřídit poměrně v rychlém časovém horizontu, a to do 5 pracovních dnů. Další 4 povinné subjekty do 11 pracovních dnů. 7 povinných subjektů odpovědělo poslední, tedy 15. den lhůty. 2 z nich zaslaly vyrozumění o prodloužení lhůty k vyřízení žádosti, kterou poté do 8 dnů vyřídily. 1 povinný subjekt odpověděl 16. den, tedy 1 den po lhůtě, a již 3 dříve zmiňované povinné subjekty neodpověděly vůbec.

4.1.2 Způsob vyřízení žádosti

Tato podkapitola je zaměřena především na způsob vyřízení a kvalitu jednotlivých odpovědí na zasloupanou žádost. Celkem 9 nijak zákeřných otázek bylo rozesláno 19 různým povinným subjektům. Z grafu č. 1 lze vyčíst, že do 15 dnů na žádost odpovědělo pouze 13 z 19 oslovených povinných subjektů a v průběhu prodloužení zákonem stanovené lhůty o 10 dnů odpověděly další 2 povinné subjekty. Následující šetření tedy vychází z počtu 15 povinných subjektů, které žádost vyřídily v souladu s platnou právní normou. Výstupem je zjištění, jakým způsobem povinné subjekty odpovídaly a zda odpovídaly, konkrétně a jasně na příslušné otázky, odkazem na zveřejněné informace ve výroční zprávě, na dosud nezveřejněné informace, odpověděly stylem „nevím neznám“, nebo neodpověděly vůbec a zda odpovídaly v souladu se zákonem.

4.1.3 Odpovědi na otázky č. 1-8

Tabulka č. 2 - Číselné vyjádření odpovědí na otázky č. 1-8

OTÁZKY Č. 1-8			
Odpověď ve zprávě	Částečná odpověď + odkaz	Odpověď pouze odkazem	Bez odpovědi
8	2	3	2

Zdroj: Vlastní šetření

Zpracování: Vlastní práce

Tabulka č. 2 znázorňuje, kolik povinných subjektů odpovědělo na otázky č. 1-8 přehledně a přímo ve zprávě, kolik povinných subjektů odpovědělo jen na některé z otázek a v ostatních odkázalo na webové stránky, kolik povinných subjektů pouze odkázalo na webové stránky a kolik povinných subjektů sice odpovědělo, ale bez jakýchkoliv použitelných informací (např. odkázaly na webové stránky, které ještě žádané informace neobsahovaly).

Graf č. 3 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázky č. 1-8

Zdroj: Vlastní šetření

Zpracování: Vlastní práce

Z grafu č. 3 je patrné, že více než polovina z oslovených povinných subjektů kompletně odpověděla na otázky č. 1-8 a u necelé poloviny byly nalezeny nedostatky. Z grafu tedy vyplývá, že 53,3 % povinných subjektů na dotazované otázky odpovědělo kompletně a přímo ve zprávě. 13,3 % dotazovaných povinných subjektů odpovědělo pouze částečně s odkazem na webové stránky. 20 % dotazovaných odpovědělo pouze odkazem na webové stránky a 13,3 % sice odpovědělo, ale nikoliv na požadované informace.

4.1.4 Odpovědi na otázku č. 9

Tabulka č. 3- Číselné vyjádření odpovědí na otázku č. 9

OTÁZKA Č. 9			
Odpověď bez poplatku	Odpověď za poplatek	Bez odpovědi	Odmítnutí žádosti
7	3	4	1

Zdroj: Vlastní šetření

Zpracování: Vlastní práce

Otázka č. 9, tedy počet případů, kdy byla překročena lhůta pro poskytnutí informace v letech 2015-2020, se od předchozích otázek liší tím, že nemusí být součástí výroční zprávy. 7 z 15, tedy 46,7 % povinných subjektů na otázku odpovědělo bez problému. 3 povinnými subjekty, tedy přesně 20 % byl dotaz vyhodnocen jako zpoplatněný. Dalších 26,7 % představující 4 povinné subjekty na otázku buď neodpověděly vůbec nebo oznámily, že k tomuto tématu nevedou žádnou statistiku. V 1 případě, tedy v 6,7 % byla žádost kvůli otázce č. 9 částečně odmítnuta („povinný subjekt nezaznamenal a ani nezaznamenává v souvislosti s uplatňováním zákona o informacích údaje o překročení lhůt stanovených citovaným zákonem pro poskytnutí informace, ani není ze zákona povinen takovou informaci vytvářet“).

Graf č. 4 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 9

Zdroj: Vlastní šetření

Zpracování: Vlastní práce

4.1.4.1 Odpověď za poplatek

Ve 3 případech bylo zažádáno o úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, které bylo vyčísleno následovně:

1. případ

„Odborný pracovník bude muset ve spisové službě prohlédnout všech 1399 žádostí, které byly povinnému subjektu za roky 2015-2020 doručeny. Dále bude muset odkontrolovat, zda odpovědi (rozhodnutí) byly odeslány ve lhůtě dané zákonem č. 106/1999 Sb. Časová dotace byla stanovena na 3 minuty”.

$$1\ 399 \times 3 = 4\ 197 \text{ minut, tj. cca 70 hodin}$$

Náklady činí 235,- Kč/h, kdy jde o hrubý plat odborného referenta za hodinu plus odvody zaměstnavatele na zdravotní a sociální pojištění. Celková částka za poskytnutí informace k otázce č. 9 tedy činí:

$$70 \times 235 = \mathbf{16\ 450,- \text{ Kč}}$$

2. případ

„Je třeba mimořádně rozsáhlého vyhledání, které jde nad rámec běžného vyhledávání informací, při níž dochází ke zvýšenému vytížení zaměstnanců, a to na úkor plnění ostatních pracovních povinností a spočívá tedy v prohledávání jednotlivých spisů, neboť evidenci, jakou požadujete, povinný subjekt nevede”.

Časový náklad podle odhadu povinného subjektu činí cca 45 hodin v rozsahu práce jednoho referenta. Počet hodin byl kvalifikovaně odhadnut na základě faktického ověření, jednalo by se tedy o prověření cca 1 317 spisů (při časové náročnosti na 1 spis – cca 2 minuty). Dle sazebníku ministerstva činí náklady za každou započatou hodinu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací 350,- Kč.

$$45 \times 350 = \mathbf{15\ 750,- \text{ Kč}}$$

3. případ

Žadatel byl předem obeznámen s případným (zatím nevyčteným) poplatkem za informaci a nárok na odpověď odmítl.

5. Zhodnocení výsledků

Vlastní šetření bylo provedeno formou podání žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. na vybrané státní instituce, kterými byly jednotlivá ministerstva a vybrané úřady. Žádost byla srozumitelná, obsahovala všechny dané náležitosti, a bylo z ní zcela patrné, o jaké informace žadatel žádá a že se jedná o žádost podle zákona č. 106/1999 Sb. Požadovaným záměrem bylo zejména ověření postupu při vyřizování žádosti ze strany jednotlivých povinných subjektů. Pozornost tedy byla věnována dodržování zákonem stanovené lhůty 15 dnů a způsob vyřízení u otázek č. 1-8 a zvláště u otázky č. 9. Zjištěné statistické údaje jednotlivých povinných subjektů pro tuto práci nebyly podstatné, a tudíž nejsou vůbec zmiňovány.

Osloveno bylo celkem 19 povinných subjektů, z nichž 13 (68,4 %) na žádost odpovědělo v zákonem stanovené lhůtě. 2 (10,5 %) povinné subjekty zaslaly vyrozumění o prodloužení lhůty o 10 dnů, která byla následně dodržena. 1 (5,3 %) státní instituce odpověděla po zákonem stanovené lhůtě 15 dnů a 3 (15,8 %) státní instituce neodpověděly vůbec.

Žádost obsahovala 9 otázek a byla záměrně zaslána několik týdnů před 1. březnem, tedy dnem, do kdy má být každoročně zveřejněna výroční zpráva. Odpovědi na otázky č. 1-8 by měly být součástí výroční zprávy. Otázka č. 9, která se týkala překročení zákonem stanovené lhůty v letech 2015-2020, na rozdíl od předchozích otázek sice není standartní součástí výroční zprávy, měla by být ale lehce dohledatelná.

Žádosti byly zaslány elektronicky skrze elektronické podatelny. Ze strany povinných subjektů ve všech případech přišel potvrzující e-mail o přijetí a zaevidování žádosti.

Dva dny po odeslání žádosti proběhl ze strany 1 povinného subjektu telefonát, při kterém se úředník chtěl ujistit, zda se skutečně jedná o žádost podle zákona č. 106/1999

Sb. a zda žadatel opravdu potřebuje informace z roku 2020 a nestačily by mu informace z roku 2019, které jsou již zpracovány ve výroční zprávě z loňského roku. Telefonát byl doprovázen až sebelitostnými projevy ze strany úředníka a bylo hned několikrát řečeno, že vyhledat tyto informace mu dá spoustu práce. Odpověď byla pro úředníka pravděpodobně nemilá, protože žadatel neustoupil a i nadále se domáhal informací z roku 2020. Povinný subjekt nakonec poskytl informaci 15. den, tedy v zákonem stanovené lhůtě.

Z celkového šetření vyplynulo, že:

36,8 %, tedy 7 povinných subjektů odpovědělo až poslední, tedy 15. den zákonem stanovené lhůty s tím, že tento den připadal na 1. března, tj. datum povinného zveřejnění výroční zprávy.

Z toho u otázek č. 1-8:

- ❖ 2 povinné subjekty na všechny otázky odpověděly přímo ve zprávě
- ❖ ani v jednom případě nebyla odpověď částečná s odkazem na webové stránky
- ❖ 3 povinné subjekty odpověděly pouze odkazem na webové stránky
- ❖ 2 povinné subjekty odpověděly oznámením o prodloužení lhůty o 10 dnů s tím, že lhůta byla dodržena a odpověď byla poskytnuta přímo ve zprávě.

U samostatně šetřené otázky č. 9:

- ❖ 2 povinné subjekty na otázku odpověděly přímo ve zprávě a bez poplatku
- ❖ 1 povinný subjekt požadoval poplatek za poskytnutí informace zatím v nestanovené výši, nárok na informaci byl tedy žadatelem odmítnut
- ❖ 3 povinné subjekty sdělily, že tuto informaci nemají k dispozici a nevedou žádnou statistiku k této položce, tedy na otázku neodpověděly vůbec
- ❖ 1 povinný subjekt lhůtu o 10 dnů prodloužil z důvodu vyhledání a sběru požadovaných informací v jiných úřadovnách, které jsou oddělené od úřadovny vyřizující žádost - lhůta následně byla dodržena a informace poskytnuta.

42,1 %, tedy 8 povinných subjektů odpovědělo v časovém horizontu 2-11 dnů.

Z toho u otázek č. 1-8:

- ❖ 4 povinné subjekty na všechny otázky odpověděly přímo ve zprávě
- ❖ 2 povinné subjekty odpověděly pouze částečně a na zbylé informace odkázaly na webové stránky
- ❖ ani v jednom případě nebyla odpověď pouze odkazem na webové stránky
- ❖ 2 povinné subjekty sice žadateli odpověděly, ale bez jakékoliv poptávané odpovědi (např. byl žadatel ministerstvem odkázán na ještě neexistující informace).

U samostatně šetřené otázky č. 9:

- ❖ 4 povinné subjekty na otázku odpověděly přímo ve zprávě a bez poplatku
- ❖ 2 povinné subjekty vyhodnotily kvůli nadměrné práci úředníka odpověď na otázku jako zpoplatněnou a to ve výši 16 450,- Kč a 15 750,- Kč
- ❖ 1 povinný subjekt na otázku vůbec neodpověděl
- ❖ 1 povinný subjekt žádost částečně odmítl.

5,3 %, tedy 1 povinný subjekt, odpověděl 1 den po zákonem stanovené lhůtě.

15,8 %, tedy 3 povinné subjekty, na žádost neodpověděly vůbec.

Je dobré zmínit, že v přílohách č. 1 a 2 jsou pro představu předloženy odpovědi 2 povinných subjektů.

5.1 Návrh řešení

Z vyhodnocení vyřízení žádostí vyplynulo, že ne všechny instituce se uvedeným zákonem č. 106/1999 Sb. skutečně řídí. Mezi hlavní nedostatky, jež byly zjištěny provedeným šetřením, se jeví především nedodržování zákonem stanovené lhůty pro vyřízení žádosti a v mnoha případech velmi nekonkrétní odpovědi. Návrh řešení tohoto nedostatku je tedy vytvoření jakéhosi podrobného, krok za krokem jdoucího manuálu, řešícího konkrétní postupy, jinak řečeno metodického pokynu. Konkrétní státní instituce by

si měla vytvořit svůj vlastní „na míru šitý“ metodický pokyn k aplikaci zákona, jež by měl jejím zaměstnancům posloužit v lepší orientaci při řešení žádostí o informace. Metodický pokyn by sloužil jako pomůcka sjednocující tuto problematiku a zajistil by dodržování závazných ustanovení zákona. V neposlední řadě by bylo žádoucí zajistit pravidelný interní audit, který by se měl zabývat dodržováním veškerých ustanovení zákona č. 106/1999 Sb.

Dalším zjištěným nedostatkem se jeví neznalost statistických údajů o překročení lhůty pro poskytnutí informací. Lhůta je totiž zákonem stanovena a jakékoliv její překročení je porušení zákona. V tomto případě by měl být vytvořen elektronický systém, do něhož by úředníci evidovali veškeré své postupy od přijetí žádosti o informaci do jejího vyřízení s tím, že systém by krom jiného měl být schopen oznámit blížící se konec lhůty a dál případně zaznamenat její překročení.

Se všemi pozitivy i nedostatky vyšlými najevo tímto šetřením je bezpochyby spojen lidský faktor, tedy konkrétní úřední osoba, jež žádost vyřizuje. Jednání některých úředníků bylo velmi milé, ochotné a vstřícné, naopak z jednání jiných úředníků byl patrný velmi laxní přístup. V souvislosti s tímto zjištěním by rozhodně mělo být na místě uskutečnění povinného, pravidelného a řádného proškolení úředníků, a to jak už v oblasti právních předpisů, tak v oblasti profesionálního jednání s konkrétními žadateli. Nezbytnou součástí procesu by měly být pravidelné kontroly ze strany vedení.

6. Závěr

V nynější době mají občané České republiky možnost díky zákonu č. 106/1999 Sb. uplatnit vůči státním orgánům a institucím, které hospodaří s veřejnými prostředky právo na informace. V současnosti se jedná o zákon, jenž je nedílnou součástí demokratických státních útvarů a svým významem se řadí mezi prostředky umožňující uplatnit další nezcizitelná lidská práva zaručující svobodu člověka.

Cílem této bakalářské práce bylo přiblížit úpravu českého právního řádu v oblasti svobodného přístupu k informacím a zjistit, jak je poskytování žádaných informací prováděno ze strany předem vytipovaných úřadů. Výstupem práce je komparace poskytování informací jednotlivými povinnými subjekty a obecné zjištění, zda příslušné správní úřady podávají informace v souladu s platnými právními předpisy.

V této bakalářské práci byla nejprve prostudována platná právní úprava zákona a následně bylo provedeno šetření formou zaslání žádostí o informace a vyhodnocení způsobu jejich vyřízení. Touto prací byla provedena konkrétní sonda do 19 ministerstev a státních úřadů s cílem analyzovat praktické využívání daného zákona jednotlivými institucemi, případně odkrýt rezervy a nedostatky v jeho aplikaci. Vzhledem k tomu, že zákon č. 106/1999 Sb. nabyl účinnosti již v roce 2000 a státní instituce mají každoročně k dispozici statistické údaje o počtech přijatých žádostí o informace i o jejich následném vyřízení, dá se předpokládat, že si každý státní orgán zajistí dostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří budou schopni a ochotni v rámci své pracovní náplně řešit žádosti v souladu se zákonem. Je proto s podivem, že jsou i státní instituce, které na žádost o informaci v podstatě nereagovaly.

V rámci výzkumu bylo zjištěno, že zásadní problém není v právní úpravě, nedostatky se jeví spíše v personální oblasti, přičemž největší pochybení personálu lze spatřovat v nedodržování zákonem stanovené lhůty pro vyřízení žádosti a nekonkrétních odpovědích na položené otázky. Z jednání a odpovědí některých úředníků byl patrný velmi laxní přístup. S tím úzce souvisí i další vytyčený cíl této práce, tedy navržení řešení, která by tyto nedostatky mohla odstranit.

Jedním z možných řešení by mohlo být vytvoření metodického pokynu, jinými slovy podrobného manuálu, jehož dodržováním by se značně snížila chybovost personálu a pravděpodobně by se zvýšila efektivita práce. Jako další řešení se jeví používání

elektronického systému, který by mohl značně ulehčit „hlídání“ lhůt k vyřízení a zajišťování statistických údajů ohledně vyřizování žádostí o informaci nejen při přípravě výroční zprávy, ale i kdykoli během roku. V neposlední řadě by mělo být uskutečňováno povinné, pravidelné a řádné proškolení úředníků spojené s důslednou kontrolou ze strany vedoucích pracovníků.

7. Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-273-1.

FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-788-1.

JELÍNKOVÁ, Jitka, TUHÁČEK, Miloš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-548-4.

KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5135-5.

KORBEL, F. a kol. *Právo na informace. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Zákon o právu na informace o životním prostředí. Komentář*. 2. vydání. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-532-X.

KUŽÍLEK, Oldřich a ŽANTOVSKÝ, Michael. *Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky*. Praha: Linde, 2002. ISBN 80-7201-318-1.

LUKÁŠ, Martin. *Městský informační management*. Praha: Grada, 2000. Města a obce. ISBN 80-7169-554-8.

MADAR, Zdeněk. *Slovník českého práva*. Praha: Linde, 1995. ISBN 80-85647-62-1.

SKALSKÝ, Martin, ZAHUMENSKÁ, Vendula a MATĚJKA, Lukáš. *Kdo se ptá, ten se dozví – právo na informace v praxi: (včetně důležitých rozhodnutí soudů a stanovisek ombudsmana)*. Praha: Arnika – Centrum pro podporu občanů, 2016. Příručky aktivního občana. ISBN 978-80-87651-20-9.

Správní právo: *odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva*. Praha: Ministerstvo vnitra, číslo 3/2019, ročník LII. ISSN 0139-6005.

7.2 Právní předpisy

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*

Zákon č. 123/1998 Sb., *o právu na informace o životním prostředí*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/1999 Sb., *o svobodném přístupu k informacím*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., *správní řád*, ve znění pozdějších předpisů

7.3 Ostatní zdroje

Beck-online – *beck-online*. Nakladatelství C. H. Beck [online]. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/>

OSN. *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech* [online]. [cit. 2021-01-25]. (PDF). Dostupné z: https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/mezinar.pakt-obc.a.polit_.prava_.pdf

Platy úředníků. *Platy úředníků* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://www.platyuredniku.cz/>

První dodatek Ústavy Spojených států amerických [online]. [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: <https://klempera.tripod.com/usustava.htm>

The constitution of Sweden. Riksdagen - Start [online]. [cit. 2021-01-25]. (PDF). Dostupné z: <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-constitution-of-sweden-160628.pdf>

8. Přílohy

Příloha č. 1 - Příklad vyřízení žádosti č. 1

Příloha č. 2 - Příklad vyřízení žádosti č. 2

Příloha č. 1 - Příklad vyřízení žádosti č. 1

dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). K Vaší žádosti uvádí Úřad následující:

1. Úřad obdržel v roce 2020 **šest žádostí o poskytnutí informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím**.
2. Úřad vydal v roce 2020 v souladu s ustanovením § 11 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím **čtyři rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace**.¹ Pro úplnost uvádíme, že byla dále vydána dvě rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.
3. Proti žádnému rozhodnutí o (částečném) odmítnutí žádosti o poskytnutí informace vydanému v roce 2020 **nebylo podáno odvolání**.
4. Proti Úřadem vydanému rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace **nelze podat rozklad**, jelikož Úřad není ústředním správním úřadem. Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace lze v souladu s ustanoveními § 16 a § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a s ustanovením § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat odvolání, o kterém rozhoduje nejbližší nadřízený správní orgán, kterým je v tomto případě Ministerstvo financí České republiky.

¹ Jedním z uvedených rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace byla vyřízena žádost doručená Úřadu dne 26. prosince 2019.

5. Vzhledem ke skutečnosti, že v roce 2020 nebylo podáno odvolání proti žádnému rozhodnutí Úřadu o (částečném) odmítnutí žádosti o poskytnutí informace, nebyla rovněž podána ani **žádná žaloba ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí Úřadu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace**. Taková žaloba by byla nepřipustná, jelikož by žalobce nevyčerpal všechny řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem.
6. Úřad v roce 2020 neposkytoval **žádné výhradní licence**.
7. Úřad **neobdržel** v roce 2020 **žádnou stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace** dle ustanovení § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím.
8. Úřad v roce 2020 **nepožadoval** v souvislosti s poskytováním informace **žádnou úhradu nákladů**.
9. Úřad uvádí, že v letech 2015 – 2020 **nedošlo k žádnému překročení lhůty** stanovené pro poskytnutí informace.

S pozdravem

Příloha č. 2 - Příklad vyřízení žádosti č. 2

Sdělení k žádosti o informace

Ministerstvo vnitra obdrželo Vaší žádost o poskytnutí informací, týkající se statistiky ohledně žádostí dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v pozdějším znění.

K obsahu žádosti sdělujeme, že Vámi požadované informace jsou nyní zpracovávány do Výroční zprávy za rok 2020 dle citovaného zákona. Výroční zpráva se vydává k 1. 3. 2021 a bude zveřejněna dne 28. 2. 2021 na našich webových stránkách, kde najdete veškeré informace, které potřebujete. K bodu 9. žádosti informujeme, že tuto informaci nemáme k dispozici a nevedeme žádnou statistiku k této položce.